

Streszczenie rozprawy doktorskiej

promotor pracy: prof. zw. dr hab. Jerzego Kasprzaka

temat pracy: Taktyka ustalenia prawdy materialnej w przypadkach improwizowanych zabójstw i samobójstw

autor pracy: mgr Ewa Pachura

Jednym z głównych zadań kryminalistyki jest odsiewanie prawdy od jej pozorów. Rzeczywiste zabójstwa obejmują pewną liczbę zgonów wykazywanych w statystykach, jako zgony wskutek nieszczęśliwych wypadków, samobójstwa, zgony z przyczyn naturalnych i odnotowanych jako zaginięcia. Celem pracy jest między innymi chęć ukazania, jak trudno jednoznacznie orzekać o przyczynie śmierci człowieka.

Tematyką pracy są przede wszystkim zabójstwa pozorowane na inny charakter zgonów lub inny motyw. Natomiast autorka pracy, chciała oprócz pozoracji dokonanej celowo przez zabójcę, opisać zgony, które mogą wydawać się zabójstwami, tworząc pozorny obraz takiego zdarzenia w świadomości policjantów i prokuratorów, będących na miejscu. Z tego względu, oprócz różnych sposobów inscenizowania zabójstw, przedstawiona została problematyka samobójstw, celowo pozorowanych na zabójstwa lub wypadki, a także tematyka zgonów o charakterze autoerotycznym, samobójstw rozszerzonych, nietypowych przypadków samobójstw, które mogą być wstępnie oceniane jako zabójstwa. Przybliżenie tej tematyki, ma stanowić pomoc dla funkcjonariuszy organów ścigania, by zobaczyć wachlarz różnorodności miejsc śmierci gwałtownej i nabyć umiejętności ich rozróżnienia, a przede wszystkim rozważnej ich wstępnej oceny.

W pracy podjęto próbę określenia wspólnych cech różnych sposobów inscenizowania miejsca zbrodni przez sprawcę, po dokonaniu zabójstwa. Wyniki będą mogły być wykorzystywane w przyszłości, w celu ulepszenia procedury dochodzeniowej i edukowania funkcjonariuszy, którzy mogą spotkać się w praktyce z tym zagadnieniem. Przedstawiono także analizę konkretnych przypadków. Omówiono każdy z rodzajów pozoracji, wskazując na cechy, na które powinny zwrócić uwagę organy ścigania, celem ujawnienia pozoracji.

Został także omówiony problem efektywności czynności śledczych zmierzających do ustalenia prawdy materialnej. Wskazano, iż najważniejsze w ujawnieniu inscenizacji są następujące elementy: potencjał osób wykonujących czynności na miejscu zdarzenia, dokładne

zabezpieczenie śladów, przeprowadzenie ustaleń w zakresie witymologii, zwrócenie uwagi na osobę zgłaszającą o zgonie lub zaginięciu, gdyż często to ona jest odpowiedzialna za zbrodnię, odnotowywanie i analizowanie wszystkich niespójności.